

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Det dialektiske Resultat af en literair Politi-Forretning

Citation: Kierkegaard, Søren: "Det dialektiske Resultat af en literair Politi-Forretning", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 14*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 , s. 65. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-pf-txt-shoot-id73128a49-1060-45bb-84b6-78e491638642.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

* Det dialektiske Resultat af en literair Politiforretning

Med Hensyn til et Blad som » *Corsaren*«, der hidtil saadan læst af Mange og allehaande Mennesker væsenligen har nydt den Anerkjendelse, at ignoreres, foragtes, aldrig svares, var det det Eneste, der skriftlig lod sig gjøre, at En i dette Blad Roest og Udødeliggjort, for at udtrykke den literaire sædelige Tingenes Orden reflekteret i den Omvendthed, som dette Blad efter ringe Evne af yderste Anstrængelse har søgt at etablere, anholdt om at blive udskjeldt af samme Blad. Jeg antager, det er lykkedes. Thi at den samme Hr. Goldschmidt, der fortjener Ære for at have udgivet en god Bog (og det er i det mindste mit Ønske, at Paaskjønnelsen velvilligen og rigeligen og opmuntrende maa vorde ham til Deel) som Udgiver af » *Corsaren*« fortjener – Penge: forandrer ikke Bladets Forhold. Derimod begunstiger Forholdet æsthetisk, hvad jeg her forøvrigt gjerne ethisk skulde renoncere paa, Opfyldelsen af mit gamle Ønske: »bestandigt at beholde Latteren paa min Side«, deres Latter som have Sandhedens Forstand paa det Comiske, thi at blive udskjeldt paa Bestilling af En selv er netop denne Fordel, om jeg dog har gjort Skridtet for Andres Skyld. Man kan altsaa bestille » *Corsaren*« til at udskjelde, ligesom man bestiller en Lirekasse til at gjøre Musik. Maaskee er den oftere før bleven brugt saaledes, dog med den Forskjel, at En, i Forbittrelse og Hadskhed dragende Ironien over sit eget Hoved, har bestilt » *Corsaren*« til at udskjelde en Anden.

Mere kan jeg ikke gjøre for Andre, end selv at begjere at blive udskjeldt. » *Corsarens*« faldne Aandrighed med samt dens skjulte Hjelpere: den vulgivage Vittigheds Professionister og Næringsdrivende skal og bør literairt ignoreres, ligesom borgerligt de offentlige Fruentimmer. For min egen Skyld kan jeg ikke siges at have gjort Stort, det skulde da være, at jeg, som man ellers siger det om Forsørgelsesanstalter, ved Artiklen skulde kunne antages een Gang for alle at have indskudt en saa betydelig Sum i » *Corsarens*« Nedrivnings- og Udskjeldelses-Anstalt, at denne vil føle sig forpligtet til af yderste Evne at præstere præstanda, maaskee for hele mit Liv, eller dog for længere Tid, indtil en ny Sums Indskydelse bliver fornøden i Anledning af et nyt fornærmeligt Angreb : ved atter at være bleven roest af » *Corsaren*«, et Blad, der kun voldes den Bryderi med at skulle læse og med at skulle tage til Gjenmæle, den – som bliver rost. For hele mit Liv eller dog for længere Tid, siger jeg – med mindre Bestillingen af En selv paa at blive udskjeldt ved sit Dialektiske eller de ligeartede Bestillingers mulige Mængde netop skulde blive » *Corsarens*« Ruin.

Noget Saadant hændte i det mindste en Skrædder, om hvem jeg skal fortælle en Historie. Han levede i en Kjøbstad og sad i en kjøn lille Næringsvei (deri er hans Tilfælde forskjelligt fra » *Corsarens*«) med at vende gamle Klæder og andet saadant Arbeide. Men som det nu saaledes gaaer, at man ikke skal udfordre Guderne ved ufornuftige Ønsker, at disse ikke skulle spotte En, ikke ved at negte Ønsket, men ved at opfylde det: saa gik det saaledes med Skrædderen. Naar han sad paa Bordet, da sukkede han ofte til Guderne: »gid jeg maatte faae flere Kunder, endnu flere Bestillinger, at jeg maatte blive rig; og da endnu flere, at jeg maatte blive uhyre rig. Naar jeg saa var bleven uhyre rig, vilde jeg kjøbe mig et Kongerige og nedlægge Professionen«. Som han nu en Morgen, efterat have styrket sin Sjæl ved denne ufornuftige Andagt, sad paa Skrædderbordet: hvad saa? Pludselig indløber der et Bud fra en velhavende Mand, som sad i en stor Bedrift, med Bestilling paa nye Klædninger til alle hans Folk. Ak, ak! det var nyt Arbeide, og Skrædderen forstod sig kun paa det gamle, med at vende gamle Klæder, med at lappe sammen og saaledes. Og dog var han jo ved sit Ønskes Opfyldelse! Hvad skete saa? Ja, det er en bedrøvelig Historie, som ikke kan fortælles uden Taarer: de maatte saamænd bære Skræddermesteren i Seng, og han blev aldrig Menneske mere. Menneskene vilde maaskee have straffet Skrædderen for hans ufornuftige Bøn, ved at berøve ham hans gamle Kunder; men Guderne straffede ham ironisk ved at opfylde Ønsket. – Og saaledes ogsaa, naar den, der driver den foragtelige Næringsvei at udskjelde, naar han maaskee mangen Gang fornærmer Guderne med sin Bøn, at Næringsveien maa florere, at der altid maa blive Flere og Flere at udskjelde, altid flere og flere Hidsighedens og Hadskhedens virksomme Assistenten ved Bladet; naar han under Arbeidet ved sin Profession hengiver sig til og nyder den Afmagts og Arrigskabens Indbildning, at det er forfærdeligt at blive udskjeldt af ham, indtil han i Galskab gaaer saa vidt, at han endog mener, at Andre leve i samme Indbildning, saa han troer sig frygtet, fordi han aldrig faaer Svar og altid beholder det sidste Ord, ligesom i det borgerlige Liv, Ingen er saa sikker paa at beholde Fortougsret som et offentligt Fruentimmer; naar han betrygget mod Lovenes Straf ved en Stab af ham repræsenterende Sjouere, sikkert mod literair Polemik ved Bladets Foragtelighed, sidder i fuld Virksomhed paa Værkstedet – og der da pludseligen en Dag indløber en Bestilling fra en anseet Mand (dog dette veed jeg nu ikke) men fra Den, hvem Udskjelder selv har rost og udødeliggjort, maaskee for dog ved at rose Nogen desto bedre at kunne udskjelde Andre, en Bestilling paa at blive udskjeldt: saa er det ogsaa en ny Art Arbeide, forbunden med en ganske egen Art af dialektisk Vanskelighed. Og hvorledes gik det ikke Skræddermesteren med det nye Arbeide og med det lønlige Ønske, som blev ironisk bønhørt? Og det at udskjelde er endnu mere dialektisk end det, kun at kunne vende gamle Klæder. Den, hvis Roes den Ærekyære negter at honorere, hans Udskjelden bliver en Æressag. Den, hvis Udskjelden og hvis forfeilede Vittigheds-Angreb aldrig Nogen har svaret, hvorimod det første Svar, han fik, var en Protest mod hans Roes af den Roste, hans Udskjelden er nu, ved Svaret paa Udødeliggjørelsen, bleven aabenbar at være, hvad Tausheden i Forhold til Angrebet dømt den at være. Det, at være frygtet, er anderledes dialektisk end det

at lappe sammen, thi den, hvem de Ærekjære gaae af Veien for i Literaturen, han har ikke Magten, men han er Afmagten. Den borgerlige Øvrighed vilde maaskee standse Næringsveien ved at forhindre ham i at skjelde i Bladet; Ironien begunstiger netop Næringsveien – ved at begjere at vorde udskjeldt. Den borgerlige Øvrighed vilde maaskee bruge Magten mod den formentlig Frygtelige, og saaledes dog gjort ham en Concession. Ironien gaaer ganske rolig ind til den Frygtelige – og viser netop derved ganske, at han ikke er frygtelig.

Veien er aabnet, og som der staaer i de pseudonyme Bøger: Methoden forandret. Enhver, der bliver fornærmet ved at roses af dette Blad, hvis han tilfældigvis bliver vidende derom, han tage til Gjenmæle, om han saa vil, og bekræfte derved den sædelige Literaturs Dom over » *Corsaren*«: at den skal have Lov til at fortsætte Næringsveien med at angribe og udskjelde lige saa meget den vil, men understaaer den sig at rose, da skal den møde engang ved Leilighed dette korte Gjenmæle: maa jeg bede, at jeg bliver udskjeldt, det er for galt at opleve den Tort at blive udødeliggjort af » *Corsaren*«. Uleiligheden vil ikke være stor, som skulde man nu læse » *Corsaren*«, for at see efter, om man blev rost. Ingenlunde. Det vil vel sjeldnere skee, og bliver man tilfældigvis uvidende derom, er Ulykken heller ikke saa stor, at man ikke tager til Gjenmæle. Desuden tvivler jeg ikke paa, at Politiopsynet, Hr. Justitsraad Reiersen, som jo dog skal have den Uleilighed at læse Bladet igjennem, hvis man bad ham derom, vil gjøre En den Tjeneste, blot med et Par Ord at underrette En om, at man var bleven rost. Svaret, der skal gives, er ganske kort, og jeg har jo fremsat en Formel, man passende kunde bruge. Varianterne ville være paa sidste Sted, hvor der efter Omstændighederne i den factiske Sandheds Medfør maatte staae, istedetfor udødeliggjort: rost, anerkjendt, beundret, nævnt med Udmærkelse, anbefalet, indkaldt, anvist Ærespladsen osv.

Frater Taciturnus.